

...od nemoci ke zdraví...

DOSTAL JSEM DRUHOU ŠANCI K ŽIVOTU, říká ROBERT CHUDÝ 2. ČÁST

Několik let přinášíme na těchto stránkách rozhovory s lékaři Ústřední vojenské nemocnice Praha. Dnes si však v našem seriálu o ÚVN můžete přečíst pokračování rozhovoru s jejím pacientem. Je jím Robert Chudý, příslušník českého vojenského kontingentu v Afghánistánu, který byl při výbuchu nástražného zařízení velmi těžce zraněn. Jeho stav byl dlouho kritickým a nevědělo se, zda vůbec přežije. Lékařům Ústřední vojenské nemocnice se nakonec podařilo vrátit jej zpět do života.

■ Vraťme se přímo k okamžikům výbuchu. Co se dělo?

Jeli jsme z měděného dolu Aynak průsmykem zpět na základnu. Dostali jsme se do otevřeného prostoru, v němž byla vádí (vyschlá koryta potoků), byly to asi čtyři kilometry od hlavní komunikace vedoucí k základně. Projížděli jsme místem, které jsme si ráno fotografovali a v 15:50 hod. pod naším vozidlem vybuchlo improvizované výbušné zařízení. Nálož explodovala na rozhraní motorové a převodové části, auto bylo úplně roztrhané, čtvrtunový šestiválcový motor odletěl osm metrů daleko. Výbuch měl sílu asi 12 kg TNT, to dokáže zničit tank. Mezi řidičem a mnou byl kryt převodovky, vysílačka, ještě jedna vysílačka, dotykový notebook, moje zbraň – a to všechno zmizelo, výbuch to úplně rozmetl. Síla výbuchu, která šla celá dovnitř zbourala střechu a sloupky a vyrazila dveře. Vytáhli nás z troskek, Radim Vaculík, který řídil a seděl vedle mne nepřežil, já měl amputovanou levou ruku - pod ramenem v ní chybělo asi 15 cm pažní kosti a zbytek zůstal viset na tkáních v maskáčích, měl jsem rozlámanou čelist, částečně amputovanou levou nohu pod kolenem, tenzní pneumotorax levé plicí, natrženou slezinu a řadu dalších vnitřních zranění navíc intoxikovaných zplodinami z výbuchu. Všichni

máme speciální kurzy první pomoci a mé prvotní ošetření na místě prováděli kluci z patroly. Obnovili u mně základní životní funkce, aplikovali tlakové obvazy, abych nevykrvácel, ale pořád jsem byl při plném vědomí a komunikoval s nimi. Celých 40 minut mě udržovali při životě, než přiletěl MEDEVAC, zdravotnický evakuační vrtulník letectva U. S. ARMY ze základny Bagram.

■ Vzpomínáte si na chvíle bezprostředně po Vašem zranění?

Co jsem Vám teď popsal znám z vyprávění kolegů, bez jejich pomoci bych nepřežil. Sám si na okamžiky po výbuchu nevzpomínám, i když jsem byl při vědomí. Mám jenom takové drobné výseky, třeba vím, že jsem mezi sténáním volal Haničku, moji přítelkyni.

■ Co bylo potom?

S vrtulníkem přiletěli paramedici - lékaři z americké armády, kteří mě dále stabilizovali. Vrtulník mě a další zraněné přepravil do americké polní nemocnice v Bagramu. Tam mně museli provést koniotomii (*chirurgické otevření dýchacích cest*), aby mohli zavést tracheální rourku, protože levá plicí byla úplně zhroutená jako spadlý stan. Provedli několik operací, základní amputaci ruky i nohy a vyčistili rány v břiše. Mezitím probíhala komunikace mezi velitelem, Stálým operačním centrem GŠ AČR, lékaři naší 6. polní nemocnice v Kábulu, Ústřední vojenskou nemocnicí Praha, základnou Letecké záchranné služby Líně a dalšími subjekty o možnostech našeho přesunu do České republiky. Vznikl krizový plán na mezikontinentální MEDEVAC, armádní speciál Airbus 319 CJ byl speciálně upraven pro přepravu těžce zraněného a 3. května přiletěl do Kábulu. Zde proběhl za účasti našich představitelů pietní akt se všemi státními poctami pro padlého prap. in memoriam Radima Vaculíka. Poté letadlo vybavené špičkovou zdravotnickou technikou přeletělo do Bagramu, kde jsem

byl na jeho palubu naložen já a další zranění kolegové, a odletělo na pražské vojenské letiště ve Kbelích, na němž přistálo po šesti hodinách. Odtud mě armádní vrtulník W3A Sokol dopravil do ÚVN.

Takhle to vypadá celkem v pohodě, ale můj aktuální zdravotní stav byl velmi špatný s nepříznivou prognózou. Ke všem zraněním jsem ještě dostal plynatou sněť, která byla velice agresivní, také se mi několikrát zastavilo srdce. Lékaři mně tehdy dávali pouze 10% šanci na přežití.

Za to, že jsem vůbec přežil transport, vdčím zejména doktorům z Ústřední vojenské nemocnice, kteří se o mě celou cestu z Afghánistánu starali.

■ I když jste už ležel na anesteziologicko-resuscitačním oddělení ÚVN, ještě dlouho nebylo jisté, zda přežijete...

V nemocnici jsem neustále dostával velké množství léků, vyměňovali mi krev - celkem jsem dostal asi pětadvacet transfuzí. Břicho jsem měl stále otevřené a překryté takovým vakem, v němž byl nesmírně složitý a komplikovaný systém zajišťující funkci vnitřních orgánů. Absolvoval jsem řadu operačních zákroků. Stále jsem neměl vyhráno, ale postupně se doktorům podařilo překonat všechny akutní problémy.

■ **Co bylo první, co jste vnímal po probuzení z umělého spánku?**

Těch okamžiků byla řada, protože jsem se probouzel mezi jednotlivými operacemi a také postupně s tím, jak mně lékaři snižovali dávky tlumících léků. Pamatuji si na návštěvy rodiny a přátel, vzpomínám si i na to, že jsem cítil pocit zimy v ruce, kterou jsem už ale neměl.

■ **Kdy nastal zlom k lepšímu?**

11. června mě z ARO přeložili na Oddělení rehabilitační a fyzikální medicíny. To byl skoro zázrak, vezměte si to: 30. dubna jsem byl při výbuchu těžce několikasobně zraněn, 3. května mě přepravili z Afghánistánu polomrtvého domů a 11. 6. už jsem byl na rehabilitačním oddělení. To byl vážně fofr!

■ **Šlo to i nadále tak rychle?**

Docela ano. V létě jsem byl schopen se samostatně pohybovat. A po návratu domů 25. srpna jsem už doma vyorával brambory. Ještě jsem dvakrát týdně absolvoval následnou rehabilitaci ve vojenské nemocnici v Olomouci, ale jinak jsem začal normálně fungovat. V září jsem už byl na nástupu kontingentu.

■ **Jak Vaše zranění nesli Vaši blízcí a kamarádi?**

Rodina procházela těžkým obdobím, ale nejsilnější byly maminka, sestra a přítelkyně, ty od začátku pevně věřily, že přežiju. Přátelé, praví křesťané se za mě modlili.

■ **Jste věřící?**

Jsem, stal jsem se křesťanem v prosinci 2007 ještě před odjezdem do Afghánistánu.

■ **Pomohla Vám víra při léčení? Posiluje Vás i dnes?**

Jednoznačně ano, to je bez diskuse. Víra mne posiluje a dává mi sílu na každý den.

■ **Vraťte se k Vašemu zranění. Zajímá jste se později o to, co přesně se s Vámi v Ústřední vojenské nemocnici dělo?**

Samozeřejmě jsem se o to zajímal. Víím, že profesionální péče lékařů z ÚVN mně s Boží vůlí zachránila život. Všem moc děkuji, byli a jsou úžasní. Také mě doporučili jako vhodného příjemce bionické protézy ruky, kterou jsem v únoru 2009 dostal.

■ **Co je bionická ruka?**

Bionická ruka je nejmodernější protéza reálně ovládaná zbytkem svaloviny, která zbyla na pahýlu po amputované paži. Její upevnění nevyžaduje chirurgický zákrok, stačí připevnění systémem popruhu. Umožňuje základní funkce úchopu, rotace, zdvihů a položení, které jsou ovládány přenosem myoelektrických signálů vznikajících při stahování svalů. Ty jsou čidly dotýkajícími se kůže přenašeny do mikropočítače umístěného uvnitř protézy, ten je vyhodnocuje a řídí jednotlivé pohyby. S bionickou rukou jsem se musel naučit zacházet, dnes s ní zvládnou i navlékání korálků, je to fantastické.

■ **S bionickou rukou také řídíte?**

V autech s manuálním řazením jsem s ní řídil, ale ve voze s automatickou převodovkou, který teď mám, ji nepoužívám. Bionická ruka je totiž velmi citlivá na jakékoliv magnetické pole. Reaguje i na signály bluetooth, takže bych v autě např. nemohl mít zapnutý telefon.

■ **Jakým autem nyní jezdíte?**

I když mohu řídit vozy s manuální převodovkou, využil jsem možnosti moderní techniky a přešel na převodovku automa-

tickou. Mám Škodu Octavia II combi ve výbavě Elegance se šestirychlostní plně automatickou dvouspojkovou převodovkou DSG, která má buď plně automatický režim, nebo režim Tiptronic s ručním řazením na volantu. To je pro mne ideální. Motor je vznětový čtyřválec 1,9 TDI s technologií čerpadlo-tryska a zdvihovým objemem 1896 cm³. Musím říci, že s tímto autem jsem maximálně spokojený.

■ **Existuje rovněž bionická noha?**

Abych pravdu řekl, víím jenom o tzv. elektronickém chodidlu. Já spíše budu upřednostňovat mechanickou protézu, moje současná titanová protéza je velice komfortní, umožňuje mi například i hrát fotbal. Ale na běhání bych chtěl karbonový pylon.

■ **Stále aktivně sportujete, i když s pochopitelnými omezeními. Prý v budoucnu plánujete účast na paralympijských hrách?**

Já sport potřebuji, jsem soutěživý typ. Hodně posiluji, ve zdvihu hravě zvládnou zdravou rukou přes 40 kilo. Doma už trénuji vrh koulí, chci zkusit i hod diskem. V nejbližší době zahájím cílený trénink pod odborným vedením a když to půjde, zúčastním se oficiálních soutěží.

■ **Jaké práci se v současné době věnujete?**

Do práce jsem opět nastoupil 1. dubna 2009. Jsem občanským zaměstnancem Armády České republiky, pracuji ve Vyškově u Velitelství výcviku-Vojenské akademie, jako lektor-instruktor přežití S.E.R.E. (Survival, Evasion, Resistance, Extraction). Připravujeme létající personál na kritické situace a přežití, kdyby jejich vrtulník nebo letadlo bylo sestřeleno nebo mělo poruchu nad územím nepřítelů.

■ **Jaké plány máte v osobním životě?**

Mám osmiletý vztah s přítelkyní. Seznámili jsme se, když jsem ještě pracoval u policie, byla se mnou trpělivá v období hledání mé cesty do armády a především vydržela to, co se mi stalo v Afghánistánu – vytrpěla si svoje. Teď spolu krátce bydlíme v novém domě, který jsem nechal postavit u nás na zahradě.

■ **Vrátil byste se do Afghánistánu znovu?**

Od svého zranění jsem v rámci delegací ministra obrany nebo náčelníka generálního štábu AČR už v Afghánistánu několikrát byl. Žádný blok v tomto ohledu nemám. Naopak mě to tam hodně přitahuje, věřím dokonce, že za určitých podmínek bych i mohl být členem provinčního rekonstrukčního týmu. Letos na podzim se do Afghánistánu chystám na pracovní stáž.

Jiří Hruška